

Atitudinea intelectualilor față de tradițiile rome

Janina Dincă

Preambul: În realizarea acestui studiu mi-am propus să analizez percepția intelectualilor rromi din cadrul Facultății de Sociologie și Asistență Socială față de tradițiile rome, încercând să scot în evidență atât atitudinea pozitivă, cât și cea negativă despre aspectele culturale rome.

Termeni cheie: rromi, tradiție roma, limba rromani, port tradițional.

La întrebarea: Care este atitudinea dumneavoastră față de tradițiile rrome?, voi prezenta foarte pe scurt argumentele intelectualilor rromi.

Trebuie însă specificat faptul că, o parte din rromi intelectuali nu cunosc toate elementele tradiționale rrome. De ce, acest lucru? Deoarece o mare parte dintre ei nu au stat într-o comunitate compactă de romi tradiționali iar dacă ar fi stat, nu ar fi fost complet familiarizați cu toate caracteristicile specifice neamurilor de rromi din România.

În prezent în cercetare de față ne referim la aspectele cu caracter specific rom, lăsând la o parte caracteristicile generale valabile tuturor minorităților etnice. Ca să răspund la această problemă, trebuie să clarificăm următorul lucru, spus de un intelectual, care este perfect valabil: „nu este definit conceptul de tradiție rromă, cred că fiecare avem o imagine despre ce înseamnă tradiție„. Dacă ne punem întrebarea de ce s-a ajuns la acest lucru?. Consider că un argument poate fi lipsa cercetărilor în acest domeniu, care a condus la probleme în identificarea identității rromani.

În consecință este necesar o cercetare abordată la nivel național care să se ocupe foarte strict de identificarea tradiției rrome, odată cu această cercetare se poate crea o baza de date cu rromi activiști prezenți în România.

Este cunoscut faptul că rromi nu sunt prezenți în comunitățile omogene, compacte, ele sunt răspândite în toate zonele, cu problematici prioritare diferite și cu o cultură, tradiție diferită, acestea fiind alcătuite dintr-o diversitate de neamuri de rromi (preocupării

profesionale diferite) care merită toată atenția, fiind necesar să ne canalizăm împreună toate eforturile pentru rezolvarea problemelor minorității rrome, a comunităților sărace care se află la periferia societății.

Legat de răspunsurile intelectualilor rromi denotă o abordare diferită, fie reprezentată printr - o atitudine pozitivă, fie negativă față de tradițiile rrome. Legat de aspectele negative față de anumite tradiții se aduc următoarele argumente: „, nu știu dacă sunt neapărat caracteristici tradiționale ceea ce se numesc în ziua de astăzi, dar nu sunt de acord cu femeia casnică, cu copii mulți, fără planificare, nu sunt de acord cu supunerea femeii, toate elementele care provin din tradiție, dar de fapt nu este așa”. Și ajungem la concluzia că de fapt persoana interviuată consideră că nu sunt elementele specifice ale tradiției rrome.

O altă persoană interviuată spune: „, când te gândești la alte tradiții cum ar fi căsătoriile timpuri, sunt de acord ca în sectorul 21, nu mai putem să avem astfel de obiceiuri, însa nu sunt de acord ca schimbarea unui astfel de obicei să fie făcută prin forță, trebuie să aibe o schimbare naturală, așa cum a fost și cu celelalte tradiții din trecut care astăzi nu le mai acceptăm”.

De asemenea și alți interviuați au considerat că: „,anumite valori ne țin pe loc, ne limitează evoluția noastră.

Deci lucrurile negative, spune un intelectual: „,sunt deviații, cum este căsătoria timpurie și alte lucruri care sunt considerate tradiții, însa nu sunt tradiții care fac cu adevărat parte din cultura rromă,, sau situații când virginătatea femeii nu poate fi pusă în pericol și nu sunt lăsate să meargă la școală.

De asemenea sunt și alte elemente specifice minorității rrome care au o dublă caracteristică, în plan social, de exemplu, portul rrom: „, am o reținere fata de port, este foarte frumos, foarte plăcut, reprezintă rromii pe de o parte însa pe de altă parte îți creează o altă imagine negativă,,

În concluzie, cred că este nevoie, din punctul meu de vedere de o educație interculturală în școli, licee și facultăți pentru a înlătura stereotipurile și prejudecățile existente în prezent, generând discriminări și tensiuni etnice atât în România, cât și la nivel global.

Legat de aspectele pozitive față de aceste tradiții au fost date de către un intelectual rrom care lucrează numai cu comunitățile tradiționale argumentând faptul că tradițiile:

„mențin un climat de sănătate socială, într-o societate modernă,, sau „n-au cum să fie lucruri rele, că dacă erau lucruri rele, nu aveau cum să fie tradiții,,.

Trebuie însă specificat că de cele mai multe ori, există o combinație între modernism și tradiționalism unde mulți intelectuali rromi afirmă că nu există tradiționalism sută la sută, deoarece interacționăm și împrumutăm unii de la ceilalți, lucrurile care ne plac. De cele mai multe ori întâlnim următoarele afirmații: „ sunt lucruri cu care sunt de acord și îmi plac extrem de mult și lucruri care necesită o profunză schimbare,,.

Este important să recunoaștem, așa cum spune un intelectual că o parte din tradiții: „vor trebui schimbate, nu pentru că sunt rele, ci pentru că modernitatea are alte valori,,.

Însă este necesar în anumite situații să-ți păstrezi tradițiile iar dacă nu le știi să le înveți, dacă vrei să fi respectat în comunitate, așa cum reiese din acest interviu: „, dacă vrei să fi profesionist și vrei să lucrezi cu o comunitate indiferent de ea, că e tradițională sau nu e tradițională trebuie să-i respecti valorile,.....pentru că oamenii ăștia le au de ani de zile, de sute de ani, le păstrează și le respectă, deci eu, ca și nou venit în comunitate respectivă, eu trebuie să nu fac altceva decât să le respect...ceea ce ei respectă, ca la rândul meu eu, să primesc respect din partea comunității,,. Această mentalitate încă mai persistă în comunitățile de romi iar unii specialiști rromi care vin să-i ajute pe rromii tradiționali nu sunt acceptați în comunitatea lor. După cum ați observat acest concept de tradiție este foarte controversat, peste tot în lume, observăm acest conflict între tradiție și modernitate existent în toată lumea, atât la majoritari cât și la minoritari.

În opinia mea lucrurile stau foarte clar, toate elementele pozitive caracteristice tradiției trebuie promovate iar cele care nu mai sunt ancorate în realitatea zilelor noastre trebuie înlăturate, dar schimbarea trebuie să vină încet din interior, de la sine, în mod natural și de la liderii comunității, ea nu trebuie forțată pentru că comunitatea se va opune. Este important de a găsi o strategie de intervenție construită printr-un mecanism adecvat cu scopul de a produce această schimbare, atât de necesară în comunitățile de romi tradiționale.

De asemenea cred că o îmbinare de tradiționalism și modernism este necesară, păstrând elementele culturale specifice și renunțând la celelalte aspecte negative. Este necesar mai mult ca oricând ca comunitățile rromilor să se îndrepte către civilizație pentru a se folosi de toate pârgurile existente, așa cum sunt: cele sociale, economice, tehnologice, educaționale, politice etc.

Un intelectual rrom, spune că schimbarea poate fi: „în primul rând printr-o voință ajutată din interiorul etniei, prin urmarea modelelor de succes din comunități, printr-un schimb de idei și experiențe cu etniile alături de care trăiesc, cu o mai bună conectare la viața modernă, dar și cu ajutorul celor din jur, fiindcă aceasta modernizare nu este doar o opțiune modernă și o chestie de fațadă, ci este o problema socială serioasă a timpului nostru, de care toți ar trebui să fim interesați, dar după părerea mea nimic nu se poate face cu forța, deci primatul trebuie să-l aibă opțiunea rromilor și nu trebuie să împinși pe calea modernizării.

Personal, cred că este necesar o schimbare a mentalităților oamenilor și o promovare corectă a valorilor, tradiției rrome.

Este de apreciat faptul că acceptarea tradiției este importantă iar din cercetare reiese faptul că: „noi rromi fără astfel de tradiții, astăzi nu am putea să fim aceeași comunitate care își păstrează un anumit specific în comparație cu alte comunități etnice, însă depinde și de felul de tradiții acceptate pentru menirea noastră ca comunitate culturală și etnică”. Dacă ne referim la necesitatea tradiției, observăm că toate aceste elemente definitorii sunt importante deoarece acestea fac diferențierea între majoritari și minoritățile etnice din România, însă este necesar să cunoaștem toate elementele identității rromani.

Ca o concluzie observăm că rromii intelectuali se reprezintă doar cu aspectele pozitive pe care și le asumă și pe care le consideră făcând parte din tradiție și cred că este perfect normal să te identifici cu aspectele pozitive ale tradiției, care trebuie promovate, cum ar fi: limba, portul țigănesc, muzica țigănească, anumite valori care trebuie păstrate, pentru că ele sunt acompaniate de organisme militante, specializate atât de cele naționale, cât și cele internaționale care doresc respectarea și promovarea culturii tuturor minorităților etnice. Observăm, deci că nu tot ceea ce este considerat a fi tradiție la rromi este valabil și pentru intelectualii rromi. De aceea este important de precizat că anumite comportamente pot fi considerate primitive și trebuie lăsate în urmă în contextul actual.